ועד אחר שגילח לצרעתו קתני מתחיל ומונה מיד אינו מכבול את הקודמים הוא לא על הקודמים הוא תחיל למנות להשלמים ירותו: בנזיר בת נ' יומי ירי מתני'. והיינו נזירות ועטת דרב חסדא והכי אמר לא שנו אלא בנזיר ועטת כלומר כשהתחילו מי צרעתו לא נשאר לו מימי נזירותו אלא נזיר מועטת דהיינו ל' יום ראין נזיר פחות מל' יום: והדר יתיב ל' יום להשלים ירותו דהא אית ליה גדול שער ולכך דין הוא אלא יסתור הקודמים וגם אין עולה לו דבעי גדול שער. אבל בנזיר מרובה כגון שנדר פ' יום ולסוף כ יום נתנגע ונטהר וגילח סוף ל' יום לגגעו מסלק כלקי ליה כיון שנשאר נזירותו כדי גידול שער פעמים עולים מקצתן כגון אם שהה בנגעו מ' א' נ' יום: נזיר שהיה מא בספק ספק אם נטמא בתא וספק אם הוא מצורע חלט צ"ע במסכת נגעים כי משכחת לה ספק חלט דתנן רפ"ק דנגעים ספק נגעים טהור ר"ש מזה ועוד אחר והנך ם הם טמאים ודאי. ונגן נמי בההוא פרקא ספק נגעים בתחילה טהור ומשנזקק לטומאה זקו טמא: אוכל בקדשים אחר ששים יום אבל דם לכן לא דס' מצורע א ועד שיביא כפרתו אזור לאכול בקדשים אכל משום ספק נזיר מא לא מיתסר בקדשים א מיקרי מחוסרי כפרה לאסר בקדשים אלא מי שומאה יוצאת עליו כ ופר כדאי פ"ד מחוסרי רה. כיצד נזיר ל' יום יום הראשון אירע לו ס' מאת מת וספק צרעת ה ושונה וטובל וטהור מ אומאת מת בא לו לגלח ין נזיר טמא או כדין ורע שנתרפא אי לו תן עד ל' יום דשמא ר טהור הוא ולא מצורע ר טהור אינו מגלח אלא דמים דכתיב תער לא עבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו: לסוף ל' יום לח ספק תגלחת מצורע ק נזיר טמא ספק נזיר ור ומביא ב' צפרין כדין גלחת של ימי חלוטו. אאת העוף הבאה על ספק משום ספק נזיר א ועולת בהמה משום ר טהור שמא לא הגיע זמנו לגלח שתהיה עולת נדבה בא לו לגלח שנית ר' ימי ספרו אר המתן שמא נזיר טמא ולא מצורע וצריך לנזות אחר ל' יום לנזירות רה. אחר ל' יום מגלח ק תגלחת של ימי ספרו ק נזירות טהור ומביא ות בהמה משום ס' נזיר ר כדי לגלח על הדמים לגלחת יום תגלחתו ומביא קן כדי להתירו ר ישים ומביא חטאת הן דחטאת בהמה אינה א על הספק אי יפקיר נכ יו וביא חטאת העוף כד ן מצורע עני. ואשם לו ש דאמר דמצי לאתנויי ב למים ולרבנן דר"ש אם אינו מעכבו מלאכול

בר ישים. ועדיין הוא אסור לשתות וליטמא למתים דשמא מוחלט היה ותגלחת מצורע אינו עולה לו לתגלחת נזיר טהור ולא לה לחת נזיר טמא כדאמר לקמן בפ' ב' נזירים ופעון עוד ב' תגלחות א' לנזיר טהור ובתוך ל' א"א לו לגלח דשמא מו ולט היה ולא נזיר טמא ולאחר ל' יום מגלח ס' נזיר טהור וס' נזיר טמא ומביא חטאת העוף לס' נזיר טמא ועולת בהמה לגלח על הד ים ומתנה ועדיין אסור לשתות יין ולטמא למתים דשמא מוחלט וטמא היה ולאחר ל' יום מגלח ומביא קרבן הנזיר טהור

ל) ולאח ל"ל ולמחרת יום תגלחתו מביא חטאת העוף הבא על הספק בא לו כו'.

היכא דאיתילד ביה צרעת לסוף עשרה ימים וזה הכלל נזירות מועטת קרי מקוס שאין לו למנות רק ל' יום משהתחיל הצרעת עד סוף ימי נזירותו אבל בנזירות מרובה כלומר כשהתחיל צרעתו היה לו למנות עדיין שלשים ומ' יום לנזירות וכ"ש יותר כגון נזירות בת חמשים ומ' או יותר ואיתילד ביה צרעת בכ' מז ודאי לא תוכל לומר דכל ימי צרעתו אינן עולים כל עיקר דבמנין הימים העוברים מיהת יעלו לו כגון מי שנדר חמשים ושלשים ואיתיב ביה צרעת[ב] ב] ואחרבעה עשר[2] יום שלשה מימי צרעתו יעלו ואחד עשר לא יעלו ולריך[3] הוא למנות על ג][עשרים] ושלשה ל' יום דבפחות לא יהיו לו גידול שער והיינו דנקט והדר יתיב שלשים ימים דנזיר[4]: **דהא** אית ליה גידול שער. לריך לומר דה"ק ועל נזירות מועטת כי האי לא תקשי לך כדאקשית מעיקרא אילימא בנזירות מועטת הא בעינן גידול שער ויסתור הקודמים דהא אית ליה גידול שער: **מתיב** רמי בר חמא נזיר שהיה טמא בספק לו[5] אולי נטמא בתא ומוחלט בספק אולי הוחלט ומיירי בנזיר ודאי לך הוא ספק אם נטמא בתא ספק לא וכן הוא ספק אם הוא מצורע מוחלט או לא. הר"ף: ג) **אוכל** בקדשים לאחר ששים יום. משום דספק מצורע הוא ואסור לאכול בקדשים עד שיטהר מספק לרעתו ויביא קרבנות מצורע דמחוסר כפורים אסור לאכול בקדשים אבל משום נזירות טמא לא מיתסר בקדשים אע"ג דלריך קרבן משום דאין עומאה יולאה עליו מגופו לא מיקרי מחוסר כפורים וביום הראשון אירע לו ספק עומאת בתא (כריתות י.) דדוקא בתי שטומאתו יולאה מגופו קרי מחוסר כפורים כלל נזר נזירות שלשים יום וביום הראשון אירע לו ספק עומאה וספק עומאת לרעת בספק אם פרחה בו לרעת ממש אם בוהק הוא והשתא בתר דתרפא[6] לגמרי מזה ושזה וטובל ונטהר מספק עומאת מת ד] אפי'[7] לסוף שבעה בא לו לגלח כדין נזיר בתר דתרפא אומרים לו להמתין מלגלח עד שלשים יום [דאימא] נזיר טהור גמור אתה שלא נטמאת ונזיר טהור אינו מגלח תוך שלשים יום על הדמים בסוף שלשים יום כשנגמר נזירותו כדכתיב תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו לסוף שלשים יום מגלח ומשפטי הבאתה קרבנותיו מפורש לקמן בפרק שני נזירים (דף ס.) שמביא לפרי מצורע שחוטה ומשולחת וחטאת העוף הבאה על הספק משום ספק נזיר טמא ועולת בהמה משום ספק נזיר טהור [ואע"פ] שאינו יכול לגלח אלא על הדמים ה] [הא אמרינן][8] דאם גילח על אחד מהם יצא ומתנה עליהם ועדיין אסור לאכול בקדשים דשמא מוחלט היה ונטען עוד תגלחת שנית והבאתה קרבנות [כדכתיב] בפרשת מצורע והנה נרפא נגע הצרעת ולקח שתי לפרים ושחט את הלפור האחת על מים חיים ושלח את הלפור החיה וגלח את כל שערו ויצא מחוץ לאהלו שבעת ימים והיה ביום השביעי יגלח ורחץ בשרו במים וביום השמיני יקח שני כבשים אחד לעולה ואחד לאשם וכבש אחד[9] לחטאת וזה אי אפשר[10] לגלח סוף שבעה לתגלחת ראשונה כי אולי אינו מצורע אבל נזיר טמא אתה היה ולריך להתחיל ימי נזירותו שלשים יום שמנה לא עלו לנזירותו דקרינא ביה והימים הראשונים יפלו כיון[11] דמספקא לן בנזיר טמא ו] ושלשים יום השניים הם ימי נזירות טהרה וקרינן ביה תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו לסוף ששים מגלח ובהך תגלחת שניה ליכא לספוקי בנזיר טמא דמספק נזיר טמא נפק בתגלחת ראשונה עד סוף[12] ל' יום הראשונים אבל בנזיר טהור איכא לספוקי אי בתגלחת ימי ספרו של מצורע ומביא עולת בהמה משום ספק נזיר טהור כדי לגלח על הדמים ומתנה עליה למחרת[13] של יום תגלחתו יביא קרבנות מצורע כדי להתירו לאכול בקדשים ומביא חטאת העוף דאילו חטאת בהמה אינו בא על הספק אך יפקיר נכסיו ויביא חטאת העוף כדין מצורע עני ואשם נמי יביא לר"ש דאמר אשם מצי לאתנויי ביה כשלמים ולרבנן דר"ש אית להו דאשם אינו מעכבו לאכול בקדשים ועדיין הוא אסור לשתות יין ולטומאות למתים דשמא מוחלט היה ושני תגלחות הללו שעשה למצורע היו לגמרו ולספרו ואינו עולה לתגלחת נזיר טהור[14] כדאמרינן לקמן בפ' ב' נזירים (שם) לכך טעון עוד שני תגלחות אחר לנזיר טמא ואחר לנזיר טהור לסוף תשעים יגלח שלישית ובהך שלישית ליכא לספוקי במצורע כלל כי אם בנזיר טהור או בנזיר טמא והך תגלחת אי אפשר לגלח אלא עד סוף ל' יום הרי תשעים יום ולא מיבעיא בנזירות מועטת דלריך להמתין ל' משום גידול שער אף לרב חסדא אלא אף בנזירות מרובה כדפרש[15] וחזיל משום דסכינא[15] דימי לרעתו אין עולין לו כל עיקר ודלא כרב חסדא לכך לריך להמתין לתגלחת שלישית אחר תגלחת שניה כמנין ימי הנזירות ז] (שעבר) אולי[16] נזיר מצורע הוה ולא נזיר טמא ולסוף תשעים כשמגלח שלישית ליכא לספוקי במצורע כלל אלא או בנזיר טהור או בנזיר טמא ויביא עולת בהמה משום ספק נזיר טהור ולגלח על הדמים וחטאת העוף משום ספק נזיר טמא ועדיין אסור לשתות יין ולטומאת למתים דשמא מוחלט היה ונזיר טמא ועלו לו שנים[17] תגלחות ראשונות לצרעתו והשלישית לנזיר טמא לכך לריך למנות עוד ל' לנזירות טהרה לסוף ל' יגלח ויביא קרבן טהרה לבד ומתנה ביה כדמפרש לקמן בפ' שני נזירים ומותר לשתות יין ולטומאות למתים והיינו דקתני ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ יום: **ומדקדק** הר"ש דע"כ לריך לומר שהוא מגלח ביום ל' אשם לא היה מגלח עד יום [שלשים ואחד] כשאר נזיר מ"כ הוה מגלח תגלחת שניה יום ששים ואחד ומ"כ לא היה אוכל בקדשים עד יום ששים ושנים שהרי אחר תגלחת מצורע היה טובל ולא היה יכול להביא קרבנותיו עד למחר כדאמר[8] לעיל בפ' שלישי (דף יח) גלח בח' מביא קרבנותיו בע' אלא ביום ל' מגלח ומביא אחד מג' קרבנותיו דנזיר טהור עולה או שלמים כדי לגלח על הדמים לאולי נזיר טהור היה ואע"ג דשאר נזיר אינו מגלח עד שלשים ואחד יום היינו מדרבנן דמלחוייתא ביום ל' מני מגלח לרב מתנא משום דמקלת ליה דאז אינו מביא עד שמיני ולכך אינו יכול להביא קרבנות נזיר טמא עד למחרת יום תגלחתו דהיינו יום שלשים ואחד ויביום שלשים ואחד מביא חטאת העוף כדין נזיר טמא דשמא הוא טמא ולא מוחלט וימנה עוד ל' יום מיום שלשים ואחד שהביא קרבן טומאה וכדרבנן בפ' ג' (שם) דאמר[22] הביא חטאתו אע"פ שלא הביא אשמו מונה ח] יום[23] ששים שהוא יום ל' למניינו ומגלח כדמפרש[24] ולמחרת דהיינו יום ששים ואחד מביא קרבן לרעתו חטאת העוף כמו מצורע עני ואם עשיר הוא מפקיר נכסיו ומותר לאכול בקדשים דאשמו אינו מעכב לאכול בקדשים לרבנן ולר' שמעון דאמר מביאין קדשים לבית הפסול מביא גם אשם ומתנה כשלמים[25] וזה ששניו (זבחים עו.) ר"ש אומר למחרת מביא אשמו ולגנו ואומר אם אמרתי אם לא אשמו אותו אשם טעון כפון ומתן בהונות כו' הרי למחרת ששים יום דהיינו יום ששים ואחד אוכל בקדשים דכבר גילח ב' תגלחות אם[26] היה מצורע כבר נטהר ומיהא תגלחת שלישית ליכא לפרושי הכי שהרי אינו טובל אחר התגלחת כיון שעשו לו ספיקות של מצורע. ולריך לומר דודאי בב' תגלחות אחרונות אינו מגלח עד יום ל' ואחד ב] (מגלח ל' יום על שלשים ואחד)[27] שמניינו התחיל ביום ששים ואחד ומביא עולת בהמה לגלח על הדמים וגם מביא חטאת עוף משום ספק נזיר טמא כי בתגלחת ראשונה[28] אולי מוחלט היה ולא עלו לו לנזירותו ומתחיל מניינו מיום [ששים][29] ואחד ומשלים חמשים[30] ותשעה יום על ששים[31] ואחד שהן מאה ועשרים יום ומגלח ביום קכ"א שהוא ל' ואחד יום למניינו ומביא קרבן טהרה לבד ומותר ביום קכ"א לשתות יין ו] ומשלים[32] נזירותו ויש ליתן טעם בדבר דדוקא בשני תגלחות ראשונות דאיכא לספוקי בספק מצורע הקילו להיות ביום ל' אבל בשתים אחרונות שאין עליו עוד ספק מצורע השוהו לאחר נזיר שמגלח ביום ששים ואחד ולכך קאמר ושותה יין ומטמא למתים אחר ק"כ יום: **ותני** עלה [בב"א] בנזירות מועטת דאז די לו בק"כ אבל בנזירות בת שנתה אוכל בקדשים לאחר שתי שנים. כדפרישית שממתין מלגלח ראשונה עד שנה דשמא נזיר טהור היה ושניה עד שתי שנים דשמא לא היה מוחלט אלא נזיר טמא שלישית עד שלש שנים דשמא מוחלט היה ולא טמא מת. רביעית עד ארבע שנים דשמא מוחלט וטמא מת היה וגילח ראשונה ושניה לרעתו שלישית לנזיר טמא רביעית לנזיר טהור:

ולא תגלחת נזיר טהור. 15. ל"ל דסכינא ליה. 16. ל"ל שנזר דאולי. 17. ל"ל שני. 18. ל"ל ואפ"ה מגלח. 19. ל"ל הגה"ה. 20. ל"ל מיחזי. 21. ל"ל מאתר. 22. ל"ל דאמרי. 23. ב"מ ל' יומי. 24. ל"ל מגלח כדפרישית. 25. ל"ל בשלמים. 26. בס"מ ואפ אם. 27. ל"ל מגלח יום ששים ואחד שהוא יום תשעים ואחד. 28. ל"ל בתגלחות ראשונות. 29. ל"ל תשעים ואחד. וכ"ה בס"מ. 30. ל"ל עשרים. 31. ל"ל תשעים ואחד. וכ"ה בס"מ. 32. ל"ל דהשלים.

ה) נקמן נט.; ב) ר"ל ב' תגלחת מצורע, ג) שיך לדף נו.

נוסחת הריב"ן

ה) וקתני: ב) ומוחלט בספק. ספק הוא לו אם כו' והשאר ליתא:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה בנזירות בת חמשים יום דיתיב עשרים ואתילידא ביה צרעת דמגלח לצרעתו וימי חלוטו אין עולין לו דאי אמרת דעולין וכו' ל' יומין דנזיר: (ב) ד"ה מתיב וכו' שנטמא במת בספק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ובדקדק הר"ש כדאמר לעיל בפ"ב. ל"ל פרק שני דף מד ע"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה בנזירות בת חמשים יום וכו' דיתיב עשרים דאי אמרת וכו' הלכך אין עולין לנבחר וכו' כל"ל: ב) תוס' ד"ה (מעבר לדף) הוא מותיב וכו' ולרבנא עשר יום מימי לצרעתו ג' יעלו כל"ל: ג) בא"ד ואחד עשר וכו' ולריך וכו' על עשרים. מיבעי עשרים נמתקן וע"ג חמשים ושלשה עוד ל' וכו' כל"ל: ד) ד"ה מוכל וכו' ונטהר מספק טומאת מת אחר. נמתקן מיבעי אחר: וע"ג אם לגלח וכו' עד שלשים יום דשמא נזיר טהור גמור אתה שלא נטמאת ונזיר טהור אינו מגלח תוך שלשים יום כשנגמר נזירותו כדכתיב תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ימי נזרו כל"ל: ה) ד"ה מוכל וכו' כל"ל: ו) בא"ד כיון דמספקא לן בנזיר טמא ל"ל שלשים יום וכו' כל"ל: ז) בא"ד כמנין ימי הנזירות אולי נזיר וכו' כל"ל: ח) ד"ה ומדקדק הר"ש וכו' אע"פ שלא הביא אשמו מונה ויום ששים וכו' למניינו מגלח וכו' כל"ל: ט) בא"ד ומ"ל דולאלי וכו' עד יום שלשים ואחד מגלח שלשים יום על שלשים ואחד. מן מיבעי מגלח בתגלח עד ואחד נמתק. וע"כ ומגלח יום תשעים ואחד וכו' כל"ל: י) בא"ד ביום קכ"א לשתות יין והשלים וכו' כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל העודפים. 2. ל"ל תרבעה עשר. בלי ולו"ו. 3. נדל"ל דלריך. 4. יש כאן ע"ס וכל"ל והא דנקט וכדר יתיב שלשים ימים דנזיר דהא אית ליה גידול שער ל"ל הכ"ק וכו'. וכבל דיבור אחד. 5. תיבת לו נמתק. 6. ל"ל נתרפא. וכ"ה בס"י. ותיבת בתר נמתק. 7. תיבת אפילו נמתק. 8. ל"ל ואמרינן לעיל (דף מו.). 9. ל"ל וכבשה אחת. 10. ל"ל אי אפשר לו. 11. ל"ל וכיון. 12. ל"ל שבסוף. 13. ל"ל ולמחרת. 14. ל"ל לתגלחת נזיר טמא

מסורת הש"ס

אוכל בקדשים לאחר ששים יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ק"כ יום. שאילו [ו] היה טמא ודאי ומוחלט ודאי היה צריך לגלח לאלתר תגלחת צרעת ובסוף שבעה ימים דתגלחת[ג] לימי ספרו מביא קרבן צרעת ואוכל בקדשים ואח"כ למנות שבעה דתגלחת נזירות טומאה[ד] ואח"כ למנות שלשים דנזירות טהרה מפני שהצרעת דומה לתגלחת דנזיר כדתנן לקמן בגידף פירקין (דף נט.) דתגלחת הנגע דומה לתגלחת הנזיר בזמן שהוא ודאי ולא בזמן שהוא ספק ונמצא אוכל בקדשים לאחר שבעה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה יום. אבל עכשיו שהוא טמא מספק ומוחלט מספק שאינו יכול לגלח תגלחת צרעת לאלתר לפי שאינה דומה לתגלחת הנזיר בזמן שהוא ספק הלכך שוהא [ה] אוכל בקדשים לאחר ששים כו' כיצד בא לו לגלח תגלחת צרעת לאלתר אומרים לו שמא לא היית טמא ולא מוחלט ואי אתה רשאי לגלח עד ששים יום בא לו לסוף שלשים [ו] ובינתיים לשתות יין אומרים לו טמא היית ולא מוחלט ותגלחת רשאה שעשית היא תגלחת טומאה ואי אתה מותר לגלח כל שלשים יום מפני שהלה עליו נזירות טהרה ועומד שלשים יום [ז] ומגלח הרי ששים יום בא לו לשתות יין אומרים לו מוחלט היית ולא טמא והללו שנים מגלחות שעשית הן שתי תגלחות של צרעת ועכשיו צריך אתה להתחיל למנין נזירותך ועשה שלשים יום ומגלח הרי תשעים יום בא לו לשתות יין אומרים לו שמא מוחלט וטמא היית ושני תגלחות הראשונות היו לשם צרעת והשלישית לתגלחת טומאה מעכשיו מתחיל נזירות טהרה וחוזר ומונה שלשים והרי הן מאה ועשרים יום וארבע תגלחות נמצא אוכל בקדשים לאחר ששים יום ממה נפשך דתגלחת צרעת ודאי קודמת וכיון שהגיע קרבן צרעתו הותר בקדשים אבל ביין לא הותר עד לאחר מאה ועשרים יום כמו שפירשתי: **ופני עלה.** בתוספתא: **כמה דברים אומרים בנזירות מועטת אבל בנזירות בת שנה.** והיה טמא בספק ומוחלט בספק ביום ראשון של נזירות אוכל בקדשים לאחר (ב) שני שנים דשמא לא היה טמא ולא מצורע ואינו אוכל כל שנה ראשונה עד סופה ובסוף שנה ראשונה יש לומר טמא היה ולא מצורע ומכאן ואילך מתחיל נזירות טהרה ואין מגלח עד סוף שנה שנים ועדיין יש לומר שמא מצורע וטמא היה ושני תגלחות ראשונות לא עלה לו אלא לצרעת ותגלחת שלישית עלתה לו לנזירות טומאה ומכאן ואילך מתחיל נזירות טהרה ואינו מגלח עד סוף שנה רביעית נמצא אוכל בקדשים לאחר שני שנים שמה נפשך לפי שכבר גילה שני תגלחות ותגלחת דצרעת קודמת בכ"מ כדאמרן ונמצא שותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעה שנים: **ואי ס"ד.** דבנזירות מרובה מסלק שלקי ליה ימי חלוטו (ה) [א] דשהוי ימי חלוטו עולין לו למנין נזירות טהרה: **הסני ליה.** אלא מדאינו יכול לשתות ביין עד לאחר ארבעה שנים [ו] ס"מ דאפי' בנזירות מרובה אין ימי חלוטו עולין לו מן המנין וקשיא לרב חסדא: **ועוד מסיב רב אשי אין לי אלא ימי טומאה שאין עולין לו מן המנין.** דכתיב (במדבר ו) וכפר עליו מאשר חטא על הנפש וקדש את ראשו ביום ההוא ואח"כ והזיר לה' את ימי נזרו והימים הראשונים יפלו ומעכשיו התחיל להזיר לה' ימי נזרו לאחר שהביא כפרתו: **ימי חלוטו.** שאם [ז] (ג) מצורע ומוחלט בתוך ימי נזירותו: **מנין.** שכ"ז שיהא מגלח בא (ד) היו עולין לו מן המנין נזירות טהרה: (**אם הקודמים**). והואיל וימי חלוטו אין סותר בהן את הקודמין יהו עולין לו מן המנין: **נזיר בקבר.** שנזר והוא בבית הקברות ששערו ראוי לתגלחת נזיר כדאמרינן בהריטי נזיר [מגלח] (לעיל טז:): **אין עולין לו.** ימי טומאתו מן המנין ואין סותר בהן את הקודמין לפי שאין לו קודמין. [ח] ימי חלוטו כו': **ימי ספרו.** אותן ימים שכתוב בהן ושב מחוץ לאהלו שבעת ימים (ויקרא יד): **מנין.** שלא יהו עולין לו למנין נזירות טהרה: מה

אוכל בקדשים לאחר ששים יום ושותה יין ומיטמא למתים לאחר מאה ועשרים יום [ט] ותני עלה במה דברים אמורים בנזירות מועטת אבל בנזירות בת שנה אוכל בקדשים לאחר שתי שנים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבע שנים ואי סלקא דעתך סלקין ליה יומי תיסגי ליה בשלש שנים ושלשים יום ועוד מתיב רב אשי [ט] אין לי אלא ימי טומאה [א] שאין עולין לו מן המנין ימי חלוטו מנין ודין הוא ימי טומאה מגלח ומביא קרבן וימי חלוטו מגלח ומביא קרבן מה ימי טומאתו אין עולין לו מן המנין אף ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין לא אם אמרת בימי טומאתו שכן מבטל בהן את הקודמים תאמר בימי חלוטו שאין מבטל בהן את הקודמין אמרת קל וחומר הוא ומה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת נזירות אין עולין לו מן המנין ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת נזירות לא כל שכן ואין לי אלא ימי חלוטו ימי ספרו מנין ודין הוא מה

ה"ג [ו] **אוכל** בקדשים אחר ששים. דהיינו ביום ששים ואחד דשני תגלחיות דראשונות היו ביום שלשים דאוקמינן דאלאוריתא ומיהו לפירוש זה אוכל בקדשים ביום ששים גופיה [כיון] דתגלחת ראשונה שלשים יום[2] א"כ תגלחת שניה ביום חמשים ותשעה דאוריתא כדאמרינן לעיל אם גילח ראשונה ביום שלשים מגלח שניה ביום ששים חסר אחד יצא דהיינו ביום חמשים ותשעה וכו' ביום יעבול ולמחרתו ביום ששים יביא קרבנותיו ואוכל בקדשים ונמצא דאוכל בקדשים ביום ששים ואע"ג דלאחר ששים [אמר][3] הכי נמי אמרינן בפרק שני [נזיריס] (לקמן ס:) אוכל בקדשים אחר שמנה ימים ורוצה לומר ביום השמיני עצמו וכן הא דקתני ושותה יין [ט] לאחר ק"כ היינו ביום קכ"א דאע"ג דתגלחת שניה[4] ביום שלשים ואחד ודוק לשון מהרפ"ש: **ואי** ס"ד שלקו לו ימי חלוטו תסגי ליה [בג' שנים ול' יום]. כלומר אחר שגילח שנית לצרעתו נקץ שתי שנים יגלח שלישית לסוף שלשים ממה נפשך[5] אם נזיר טהור הוא[6] כך דינו שהרי עלו לו ימי צרעתו לשנה של נזירות ואינו צריך להמתין רק ל' יום לגידול שער. ואחר תגלחת שלישית ימתין שנה א' דשמא היה מוחלט וטמא וב' תגלחות הראשונות לצרעתו וג' לנזיר טמא ועד שיגלח ויביא קרבנותיו נזיר טמא א"א לו למנות נזירות טהרה. אלא ש"מ ימי צרעתו אין עולין לו כל עקר הלכך א"א לו לגלח תגלחת שלישית עד סוף שנה ג' כי שמא מוחלט ונזיר טהור היה וימי צרעתו לא עלו לו ועוד מתיב רב אשי אין לי אלא ימי טומאה. פי' טומאת מת שאין עולין לו מן המנין דכתיב והימים הראשונים יפלו וכיון דסותר את הקודמים כ"ש שאין עולין לו: ימי טומאתו מגלח ומביא קרבן אשם נזיר: ימי חלוטו מגלח לצרעתו ומביא קרבן מצורע: תאמר בימי חלוטו שאינו מבטל הקודמים כדדרשינן לעיל פ' ג' מינים טמא נזרו למעט תגלחת ויין שאינן סותרים אמרת מה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת נזיר שאם קיבל עליו נזירות בבית הקברות[6] אינו ראוי לתגלחת טהרה שאינו מגלח ומביא קרבן טומאה בשביל טומאתו כדאיתא לעיל פ"ג אלא יוצא ומזה ושונה וטובל ומונה נזיר טהרה ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת נזיר טהרה שצריך לגלחו לצרעתו אינו דין שלא יעלו לו מן המנין ימי ספרו ד' ימים שבין תגלחת א' לב' מנין שאין עולין לו צ"ע אמאי לא אתי נמי בק"ו מנזיר דקבר שהרי אין שערו ראוי לתגלחת נזיר

[א מיי' פ"ז מהלכות מירות הלכה ז]:

ר' יהושע כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה חייבין על ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה. כגון גולל ודופק ואהל

(א) לקמן ס. [תוספתא פ"ו], (ב) ספרי פ' נשא, (ג) [מגלח שניה רש"ש], (ד) בס"ת: למנות שבעה דטומאה, (ה) שיך לע"ב.

נוסחת הריב"ן

(ו) שאילו אם היה טמא כו' לימי ספרו ולהביא קרבן ואוכל בקדשים ואח"כ למנות שבעה ימים דטומאה ואח"כ למנות דנזירות טהרה: (ג) מלאכול בקדשים עד לאחר כו' לרעת אחר ז' לאלתר: (ד) שלשים יום כו' טמא היית ותגלחת דאשך ועשית כו': (ה) ל' יום אחרים כו' והללו שתי תגלחיות כו' ועשה שלשים יום כו' נזירות טהרה ומונה ל' כו': (ה) ימי חלוטו למנין נזירות טהרה חסרי ליה בג' שנים ול' יום דהא הוי גידול שיער לאחר ג' שנים ותסרי ליה ימי חלוטו עולין לו למנין נזירות דטהרה אלא כו': (ו) כלומר דאפילו בנזירות מרובה אין עולין לו: (ז) שאם היה מצורע מוחלט: (ח) אלא ימי חלוטו:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אוכל וכו' ששים יום ושותה וכו' הלכך שוהא ואינו אוכל בקדשים אלא לאחר ששים: (ב) ד"ה כמה דברים וכו' לאחר שתי שנים דשמא וכו' ושתי תגלחיות הראשונות לא עלו לו: (ג) ד"ה ימי חלוטו שאם היה מצורע: (ד) ד"ה מנין וכו' לא יהיו עולין וכו' טהרה הס"ד ואח"כ מה"ד תאמר בימי חלוטו וכו' והואיל וימי חלוטו:

גליון הש"ס

גמ' אין לי אלא ימי טומאה. לעיל דף יז ע"ב: תוס' ד"ה אוכל בקדשים אחר ששים וכו' לאחר ק"כ יום היינו ביום ק"כ:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה ואי ס"ד וכו' דשהוי. תיבת דשהוי נמחק וע"כ דתהוי ליה: ב] תוס' ד"ה ואי ס"ד כו' גידול שיער אבל. תיבת אבל נמחק וע"כ אח"כ לגלח וכו' כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל הנה"ה. 2. ל"ל ביום שלשים. 3. ל"ל תק. 4. ל"ל אע"ג דבתגלחות שניות. 5. ל"ל ממה נפשך אם נזיר עמא הוא כך דינו ואפילו אחר שבעת ימים לתגלחת שניה יכול לגלח. ואם נזיר טהור כו'. 6. ל"ל טהור הוא ומוחלט. 7. ל"ל כדי גידול שער ויכול לגלח כו'. 8. ל"ל ואחר תגלחת שלשית. 9. תיבת טמא נמחק. 10. ל"ל על טומאתו. 11. ל"ל שכן חלוטו. 12. תיבת ביום נמחק ול"ל יון. 13. תיבת קמא נמחק. ול"ל דבריתא. 14. ל"ל ר' אלעזר. בגמ' ברש"י ובתוס'.

פי' הרא"ש

ושותה יין ומטמא למתים ותני עלה בד"א בנזיר מועטת אז די לו בק"כ ימים אבל בנזירות בת שנה אוכל בקדשים אחר ב' שנים דא"א לגלח ב' תגלחות של ימי חלוטו וימי ספרו אלא אחר ב' שנים כמו בנזיר מועטת אחר ששים יום ושותה יין ומטמא למתים אחר ד' שנים כדין נזיר מועטת אחר ק"כ ימים ראי' ס"ד סלקי' ליה ימי חלוטו תסגי ליה בג' שנים ול' יום ואחר שגילח שנית לצרעתו לסוף ב' שנים יגלח תגלחת ג' לאחר ל' יום ממ"נ אם נזיר טמא הוא כך הוא דינו ואפי' אחר ד' ימים לתגלחת היה יכול לגלח ואם נזיר טהור הוא ומוחלט כך הוא דינו שהרי עלו לו ימי צרעתו לשנה של נזירות ואינו צריך להמתין רק ל' יום לגידול שער. ואחר תגלחת שלישית ימתין שנה א' דשמא היה מוחלט וטמא וב' תגלחות הראשונות לצרעתו וג' לנזיר טמא ועד שיגלח ויביא קרבנותיו נזיר טמא א"א לו למנות נזירות טהרה. אלא ש"מ ימי צרעתו אין עולין לו כל עקר הלכך א"א לו לגלח תגלחת שלישית עד סוף שנה ג' כי שמא מוחלט ונזיר טהור היה וימי צרעתו לא עלו לו ועוד מתיב רב אשי אין לי אלא ימי טומאה. פי' טומאת מת שאין עולין לו מן המנין דכתיב והימים הראשונים יפלו וכיון דסותר את הקודמים כ"ש שאין עולין לו: ימי טומאתו מגלח ומביא קרבן אשם נזיר: ימי חלוטו מגלח לצרעתו ומביא קרבן מצורע: תאמר בימי חלוטו שאינו מבטל הקודמים כדדרשינן לעיל פ' ג' מינים טמא נזרו למעט תגלחת ויין שאינן סותרים אמרת מה נזיר בקבר ששערו ראוי לתגלחת נזיר שאם קיבל עליו נזירות בבית הקברות[6] אינו ראוי לתגלחת טהרה שאינו מגלח ומביא קרבן טומאה בשביל טומאתו כדאיתא לעיל פ"ג אלא יוצא ומזה ושונה וטובל ומונה נזיר טהרה ימי חלוטו שאין שערו ראוי לתגלחת נזיר טהרה שצריך לגלחו לצרעתו אינו דין שלא יעלו לו מן המנין ימי ספרו ד' ימים שבין תגלחת א' לב' מנין שאין עולין לו צ"ע אמאי לא אתי נמי בק"ו מנזיר דקבר שהרי אין שערו ראוי לתגלחת נזיר

[6] ל"ל שערו ראוי לתגלחת טהרה. וכ"ה בתוס' ד"ה ומה.

ואהל רובע עצמות וכלים הנוגעים בזמת: **לא** תהא זו קלה מן השרץ. דכתיב ביה בהדיא דמיינן עליה על ביאת מקדש:

אמר ר"ע דנתי לפני ר' אליעזר כו' אמר לי מה זו (ר') עקיבא אין דנין כאן ק"ו ולא פירש לו טעמיה וטעמא דר' אליעזר שאין דנין ק"ו מהלכה (וז): [אלא] כן [אמרו] הלכה. בגמ' מפרש דעבד כשעורה הלכה ואין דנין ק"ו מהלכה: **ורבי** אליעזר משום ר' יהושע. סתם שהוא רבי יהושע בן חנניה גמיר לה והא משום ר' יהושע בן ממל גמר לה: **דתניא** אמר ר' אליעזר בשהלכתי לערדסקיא מצאתי ר' יהושע בן פתר ראש. כך סם אביו שהיה יושב ודן לפני ר"מ כל טומאת מת כו' אמר לו [כלום] אתה בקי בר' יהושע בן ממל אמר [לי] הן כך א"ר יהושע בן ממל כל זה מדברי ר' אליעזר אלמא מרבי יהושע בן ממל גמיר ליה:

ש"מ מילתא דמיתאמרא [בבי תלתא] קדמאי ובתראי אמר מיצעי לא אמר. ה"ג ר' יהושע בן חנניה אמר לר' יהושע בן ממל ור' יהושע בן ממל לר"א ורבי שסידר המשנה הזכיר רבי אליעזר שהיה אחרון ורבי יהושע בן חנניה שהוא הראשון ור"א שהיה אחרון ואילו ר"י בן ממל לר"א ורבי כשסדר המשנה הזכיר לר"י בן חנניה שהוא ראשון ור"א שהיה אחרון ואילו ר"י בן ממל האמצעי לא חש להזכיר: שקיבל מן הזוגות. הלל ושמאי וסם קיבלו משמעיה ואבטליון ומיהודה בן טבאי ושמעון בן שטח שקיבלו מן הנביאים חגי זכריה ומלאכי שקבלו הלכה למשה מסיני בזורע שבת וחרדל (וכו') בשנים וג' מקומות שחייב בפאה מכל אחד ואחד כך גירסת הספרים ולא גרסינן ליה דהך משנה שנויה במסכת פאה (פ"ג מ"ב) גבי מחלוקת דר' עקיבא [במגמר] שהוא ושייר קלחים לחיים ר"ע אומר פאה מכל א' ואחד וחכמים אומרים מאחד על הכל ומודים חכמים בזורע שבת כו' והכי גרסינן בפ"ב דפאה (מ"ה) הזורע שדהו ג' מיני חטין פי' א) שחמתית ולבנה [עשאן] גורן אחד נותן פאה אחת ג' גרנות ג' פאות מעשה שזרע ר"ש איש המצפה ובא לפני ר"ג ועלו לנחוס ב) הלכה ואמר כך מקובלני מר' מאשא כו' שני מיני חטין עשאן גורן אחד נותן פאה אחת שתי גרנות נותן שתי פאות ואילו יהושע וכלב האמצעים לא קחשיב עצם

מה ימי חלוטו טעון תגלחת אף ימי ספרו ומה ימי חלוטו אין עולין לו מן המנין אף ימי ספרו יכול אף ימי הסגרו כן והדין נותן [א]חלוט מטמא משכב ומושב [ב]וימי הסגרו מטמא משכב ומושב אם למדת לימי חלוטו שאין עולין לו מן המנין אף ימי הסגרו אין עולין לו מן המנין אמרת לא אם אמרת בימי חלוטו [ג]שכן חלוטו טעון תגלחת ומביא קרבן לפיכך אין עולין תאמר בימי הסגרו [ד]שאין טעון תגלחת ואינו מביא קרבן לפיכך יעלו למנין מכאן [ה]אמרו ימי ספרו וימי גמרו אין עולין לו מן המנין אבל ימי הזב והזבה והסגרו של מצורע הרי אלו עולין לו קתני מיהת לא אם אמרת בימי טומאה שכן מבטל בהן את הקודמין תאמר בימי חלוטו במאי אילימא בנזירות מועטת הא בעינן גידול שער אלא לאו בנזירות מרובה וקתני שאין עולין לו מן המנין אלמא לא סלקין ליה ש"מ: **מתני'** אמר רבי אליעזר משום ר' יהושע [ו]כל טומאה מן המת שנזיר מגלח עליה חייבין עליה על ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין עליה על ביאת מקדש א"ר מאיר לא תהא זו קלה מן השרץ: **גמ'** ורבי אליעזר משום רבי יהושע גמר לה והא משום רבי יהושע בר ממל גמר לה דתניא [ז]אמר רבי אליעזר כשהלכתי לערדסקיא מצאתי את ר' יהושע בן פתר ראש שהיה יושב ודן לפני ר"מ בהלכה כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה חייבין עליה משום ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין עליה משום ביאת מקדש אמר לו אל תהא זו קלה משרץ אמרתי לו כלום אתה בקי ברבי יהושע בר ממל אמר לי הן כך אמר לי רבי יהושע בר ממל משום רבי יהושע כל טומאה מן המת שהנזיר מגלח עליה חייב עליה משום ביאת מקדש וכל טומאה מן המת שאין הנזיר מגלח עליה אין חייבין עליה משום ביאת מקדש הוי משום רבי יהושע בר ממל גמיר לה אמרו שמע מינה כל שמעתתא דמתאמרה בבי תלתא קדמאי ובתראי אמרינן מציעאי לא אמרינן אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא [ח]אמר נחום הלבלר כך מקובלני מרבי מיאשא שקיבל מאבא שקבל מן הזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני [ט]בזורע שבת וחרדל בשנים ושלשה מקומות שנותן פאה מכל אחד ואחד ואילו יהושע וכלב לא קחשיב ש"מ: **מתני'** אר"ע דנתי לפני רבי אליעזר מה אם עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל הנזיר מגלח על מגעו ועל משאו רביעית דם שהוא מטמא אדם באהל אינו דין שיהא הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה אמר לי מה זה עקיבא אין דנין כאן מק"ו וכשבאתי והרציתי (י) דברים לפני רבי יהושע אמר לי יפה אמרת אלא כן אמרו הלכה:

גמ'

על אהילות לא אמר נמי גבי רביעית דם: **אין דנין כאן מק"ו**. ובגמ' מפרש (מאי קאמר: **אין דנין כאן ק"ו**.) לפי שאין דנין קל וחומר מהלכה:

גמ'

עין משפט נר מצוה

סו א ב ממ' פ"י מהל' טומאת צרעת הלכה יא סמג עשין רלה:

סו ג ד ממ' שם הלכה י:

סח ה ו ממ' פ"ז מהל' מזירות הלכה ט:

סט ז ממ' פ"ג מהל' בית המקדש הלכה יג סמג לאין סד:

ע ח ממ' פ"ג מהלכות מחטות עניים הלכה יא:

פי' הרא"ש

אילימא בנזיר מועטת שאין לו למנות רק ל' יום מתחלת צרעתו עד סוף נזירותו הא בעי' גידול שער. ואמאי אצטריך ליה למילף בק"ו דאין עולי' לו אלא לאו בנזיר מרובה שיש לו יותר מל' יום משהתחילה (ט) צרעתו עד סוף ימי נזרו וקתני שאין עולין: ור"א מר' יהושע סתם שהוא ר' יהושע בן חנניה גמיר לה: מצאתי את רבי יהושע בן פתר הראש כך שם אביו אמר ליה הן אמר' לו כך אמר ר' יהושע בן ממל: ש"מ כל מלתא דמתאמרא בבי תלתא קדמאי ובתראי אמרינן מציעאי לא אמרינן. שהרי רבי יהושע בן חנניה אמרה לר' יהושע בן ממל ור"י בן ממל לר"א ורבי כשסדר המשנה הזכיר לר"י בן חנניה שהוא ראשון ור"א שהיה אחרון ואילו ר"י בן ממל האמצעי לא חש להזכיר: שקבל מן הזוגות וכו' בזורע שבת או חרדל בב' או ג' מקומות שהוא נותן פאה מכל א' וא'. כך כתוב הגרסא בספרים וליתא להך (גזרה) [גירסא] דמשנה זו שנויה בפ"ג דמס' פאה גבי מחלוקת דר"ע וחכמים המגמר שדהו ושייר קלחים לחים ר"ע אר' נותן פאה מכל א' ואחד וחכ"א מא' על הכל ומודים חכמים לר"ע בזורע שבת או חרדל וכו' אבל משנה זו היא שנויה פ"ב דפאה הזורע שדהו (ארבע) [שני] מיני חיטים אם עשאן גורן א' נותן פאה א' ב' גרנות נותן ב' פאות מעשה שזרע ר"ש איש המצפה ובא לפני ר"ג ועלו ללשכת הגזית ושאלו אמר נחום הלבלר כך מקובלני מר' יאשיה שקבל מאביו שקבל מן הזוגות שקבלו מן הנביאים הלכה למשה מסיני הזורע שדהו וכו' יאילו יהושע וכלב לא קאמר אלמא אין קפידא אם מדלג מן האמצעים:

מסורת הש"ס

א) [מוספתא פ"ה ע"ש תוס' תהלות פ"ד ע"ש שם ושם איתא ר' אלעזר], **ב)** פאה פ"ב מ"ו, **ג)** פאה פ"ג מ"ב [נדה נא.].

נוסחת הריב"ן

ד) קודם שהוחלנו פעמים שנעה ימים פעמים י"ד יום ונטהר ממוך הסגר כו' אותן ימים קודם שנחלנו כדמפר"י קדמי הס"ד: **ה)** ועוד אלא: **ו)** (ס"מ כו' ס"מ) ליתא בכ"י: **ז)** שאין טעון הזאה ג' וז' חייבין: **ח)** קא: **ט)** אלעזר ליה למימר: **י)** קבלו: **יא)** בפ"ב דפאה: **יב)** ב' גרנות נותן ב' פאות: **יג)** הה"ל למיתנא על אהילה דלר"ע כו' מני אמר על אהילו ולפיכך אמר נמי גבי רביעית דם מגע ומשא הס"ד:

הגהות הב"ח

(א) במשנה והרלימי הדברים: **(ב)** רש"י ד"ה ורבי אליעזר וכו' ר"י בן חנניא הוא דגמר לה: **(ג)** ד"ה אמרתי לו לר' יהושע בן פתר ראש כלום בקי: **(ד)** ד"ה רביעית וכו' דלגבי עצם כשעורה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) תוס' ד"ה שקיבל כו' פי' שחמתית ולבנה. מינות שחמתית ולבנה ממתקו. וכ"כ שחרורית ולבנה עשאו: **ב)** **בא"ד** ושאלו לנחוס הלבלר ואמר כל"ל:

הגהות התוספות

1. ל"ל דר"ע וחכמים.

לעזי רש"י

אני"ם [אניי"ד]. שבת (צמח ריחני).

מוסף רש"י

בזורע שבת וחרדל. להכי נקט הכי שאין דרכן לעשות מהן ערוגה אלא זורען לתבלין בעלמא בשנים ושלשה מקומות. שבת, תני"ט (נדה נא.).

ה) מלוי ל"ל משילה ימי נרעתו.

מה ימי חלוטו טעון תגלחת. ולפורין כדמפרש בהו קרא: גמרו. היינו ימי חלוטו: **ימי הסגרו.** אלו ימים שהוא מוסגר קודם **ו)** שמוחלט פעמים י"ד יום ונטהר בתוך ימי הסגר שהן עולין לו אותן ימים: **אכל ימי הזב כו'.** שאינם טעונין תגלחת ועוד **ז)** לא נטמאו בטומאת מת הרי אלו עולין לו מן המנין: **קתני מיהת לא אם אמרת כו' תאמר בימי חלוטו.** שאין מבטל בהן את הקודמין במאי אילימא בנזירות מועטת הא בעינן גידול שער אלא לאו בנזירות מרובה וקתני שאין עולין לו מן המנין אלמא לא סלקין ליה **ח)** אמר לי הן המנין אף ימי הסגרו כן והדין נותן אמר לי הן המנין אף ימי הסגרו כן והדין נותן **ט)** בזורע שבת וחרדל בשנים ושלשה מקומות שנותן פאה מכל אחד ואחד ואילו יהושע וכלב לא קחשיב ש"מ: **מתני'** אר"ע דנתי לפני רבי אליעזר מה אם עצם כשעורה שאינו מטמא אדם באהל הנזיר מגלח על מגעו ועל משאו רביעית דם שהוא מטמא אדם באהל אינו דין שיהא הנזיר מגלח על מגעה ועל משאה אמר לי מה זה עקיבא אין דנין כאן מק"ו וכשבאתי והרציתי **י)** דברים לפני רבי יהושע אמר לי יפה אמרת אלא כן אמרו הלכה: **יא)** בפ"ב דפאה ימי מגע ומשא הס"ד: **יב)** ב' גרנות נותן ב' פאות: **יג)** הה"ל למיתנא על אהילה דלר"ע כו' מני אמר על אהילו ולפיכך אמר נמי גבי רביעית דם מגע ומשא הס"ד: **יד)** שעורה דקמייתי ליה מייתי מקל וחומר לא מני אמר

גמ' איבעיא להו עצם כשעורה הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה או דלמא רביעית דם הלכה ועצם כשעורה קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה ת"ש [ו]עצם כשעורה הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה:

הדרן עלך כהן גדול

שני [א]נזירים שאמר להן אחד ראיתי מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם מגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר אם אני הוא טמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן טהרה ואומר אם אני הוא הטמא קרבן טומאה שלי וקרבן טהרה שלך וזה קרבן טהרתי ואם אני הוא הטהור קרבן טהרה שלי וקרבן טומאה שלך וזה קרבן טהרתך: **גמ'** קתני שני נזירים שאמר להם ראיתי אחד מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם ואמאי כל ספק טומאה ברשות היחיד מהיכא ילפינן לה [ב]מסוטה מה סוטה בועל ונבעלת אף כל ספק טומאה ברה"י כגון דאיכא בי תרי אבל הכא שני נזירים והאי דקאי גביהון הא תלתא הוה ליה ספק טומאה ברשות הרבים [ג]וכל ספק טומאה ברשות הרבים ספיקו טהור אמר רבה בר רב הונא [ד]באומר ראיתי טומאה שנזרקה ביניכם אמר רב אשי דיקא נמי דקתני

גמ' איבעיא להו עצם כשעורה הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה או דלמא רביעית דם הלכה ועצם כשעורה קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה ת"ש [ו]עצם כשעורה הלכה ורביעית דם קל וחומר ואין דנין קל וחומר מהלכה:

הדרן עלך כהן גדול

שני נזירים. שקיבלו עליהם נזירות ביחד: **שאמר להן אחד ראיתי אם אחד מכם שנטמא.** ה"ז נאמן [ז]להחזיקו בחזקת טומאה כל זמן שאין מכחישין אותו דהא לא הודע אליו חטאתו כתיב (ויקרא ד) (לא הודע אליו) מכל מקום: **ואיני יודע איזה מכם.** משליטין לנזירותן ומגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה בשותפות: **ואומר.** אחד מהן: **אם אני הוא כו'.** ועדיין אינן מותרין לשתות ביין לפי שיכול לומר על כל אחד [ג] שמא טמא היה ותגלחתו שגילח עכשיו היא תגלחת טומאה אלא מחזרין וסופרין עוד שלשים יום [ד] ומביאין קרבן טהרה בלבד מן השותפות: **ואומר.** אחד מהם אם אני הוא הטמא קרבן טומאה [ה] היה שלי וקרבן טהרה שלך וזה של עכשיו קרבן טהרה כו' ומעכשיו מותרין לשתות ביין: **גמ' אכל הכא.** כיון דהוו תלתא שנים נזירים והאי דקאי גבייהו אע"ג דקיימי בה"י הויא ליה [ו]ספק טומאה ברה"ר דספיקו טהור: **אמר רבה בר רב הונא.** כגון דקאים א[ח] האחד בלבד ואומר ראיתי טומאה שנזרקה לביניכם דלא הוו להו אלא תרי [ז](ב) כדועל ונבעלת: **דיקא נמי.** דלא קאי בהדייהו דקאמר ואיני יודע דאילו הוה קאי בהדייהו אי אפשר דלא [ח]הוה ידע: וקא

הוא כלומר ויביאו שניהם קרבן טהרה והא ספק טומאה ברשות הרבים דמטהרינן נמי מסוטה גמרינן לה ולא ילפינן אלא דבר שאפשר להיות והכא בודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה ברשות הרבים לאו אלא כל חד וחד מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמא דחולין (דף י:) להעמיד כל דבר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא ידעינן ליה ואף על גב דנפרק קמא דחולין (ג"ז סט) לאמי דקא סלקא דעתיה קאמר התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק טומאה ברשות הרבים לאו משום חזקה אלא נגמר מסוטה במסקנא לא קאי הכי ובמקום אחר [נרים מסכת נדה][ט] מפורש נאורך: דקתני

עצם כשעורה הלכה. דנזיר מגלח עליו דמקרא לא אתי כדכתיב על כל נפשות מת[ו] לא יבא מידי דמיטמא בביאה ורביעית דם נעי לאגמורי מיניה מק"ו: או דילמא רביעית דם הלכה. מה שהוא מטמא [ב] בהאהל דלית להו נפשות[ז] מת לרביעית דם דאדרבה משמע דם חלי לוג שהוא שיעור שתי נפשות והלכה למשה מסיני הוא דמטמא בהאהל ברביעית: ועצם כשעורה קל וחומר. כלומר מעצם כשעורה נעי ללמוד שיגלח על האהל רביעית דם: ואין דנין קל וחומר מהלכה. פי' מכח חומר שהוא הלכה למשה מסיני לא נעשה קל וחומר ת"ש רביעית דם קל וחומר ועצם כשעורה הלכה:

הדרן עלך כהן גדול

שני נזירים שאמר להם אחד כו'. לריך לומר שהן שותקין שאם היו מכחישין אותו לא היה נאמן כדאיתא בקדושין (דף סה:) עד אחד בהכחשה מי מהימן: **מגלחין ומביאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ואומר כו'.** לאו דוקא נקט ואומר אלא זה יקרב לשם מי שהוא וזה יקרב לשם מי שהוא: **אם אני הוא הטמא** קרבן טומאה. שנעשה כבר שלי וקרבן טהרה שנעשה כבר שלך (וזה קרבן טהרתי):

וסופרין שלשים יום ומביאין קרבן. בשותפות: קרבן טומאה. מטאת העוף ועולת העוף אבל אשם לא מייתי על הספק [ג]וקרבן טומאה בספק. עולת העוף מהא נדבה וחטאת ספק אבל אשם מביא מינו מצינו מעכבו כרבנן דפרק ג' (לעיל דף יח:) וחכמים אומרים הביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה ועדיין אסורין לשתות ביין וליטמאות למחר ולכך **באומר** ראיתי שנזרקה **טומאה ביניכם.** והוא עומד מרחוק דהוי ספק טומאה ברשות היחיד ואם תאמר אם כן יביא כל אחד קרבן טומאה ודאי דכל ספק טומאה ברשות היחיד שורפין עליה [תרומה] ויש לומר דלא גמירי מסוטה אלא דבר שאפשר להיות בסוטה דאפשר שנטמאת אבל הכא לא אפשר לטמאת שניהם דודאי אחד טהור ואם תאמר אם כן מאי פריך מעיקרא והא ספק טומאה ברשות הרבים הוא כלומר ויביאו שניהם קרבן טהרה והא ספק טומאה ברשות הרבים דמטהרינן נמי מסוטה גמרינן לה ולא ילפינן אלא דבר שאפשר להיות והכא בודאי אחד טמא ויש לומר דספק טומאה ברשות הרבים לאו אלא כל חד וחד מוקמינן אחזקתיה וילפינן ליה מקרא פרק קמא דחולין (דף י:) להעמיד כל דבר אחזקתיה אף על גב דודאי אחד טמא כיון דלא ידעינן ליה ואף על גב דנפרק קמא דחולין (ג"ז סט) לאמי דקא סלקא דעתיה קאמר התם הילכתא גמירי לה ומשמע התם דספק טומאה ברשות הרבים לאו משום חזקה אלא נגמר מסוטה במסקנא לא קאי הכי ובמקום אחר [נרים מסכת נדה][ט] מפורש נאורך: דקתני

א א מיי' פ"ט מהלכות מזירות הלכה יד:
ב ב ג מיי' שם הל' טז ופי"ד מהלכות אבות העומאה הל' ו ופט"ו שם הלכה מ ופט"ז שם הלכה ו:
ג ד מיי' פ"ט מהלכות מזירות הלכה טז:

הגהות התוספות

1. ל"ל על נפש מת. 2. ל"ל על כל נפשות.

פי' הרא"ש

איבעיא להו עצם כשעורה הלכה. דנזיר מגלח עליו דמקרא לא אתי דכתיב על כל נפשות מת דלא יבוא דמשמע דלא הוהר אלא על דבר שמטמא באהל ורביעית הדם בעי לאגמורי מניה בק"ו וקא"ל ר"א אין כאן ק"ו משום דאין דנין ק"ו מדבר (שאינו) [שהוא] הלכה: אר דלמא רביעית דם הלכה מה שהוא מטמא באהל דכתיב על כל נפשות מת דמשמע שיעור ב' נפשות דהיינו ב' רביעים: ועצם כשעורה ק"ו ואתה בא ללמוד רביעית דם מעצם כשעורה מתוך חומרא שיש ברביעית דם שמטמא באהל משא"כ בעצם כשעורה וקא"ל אין דנין ק"ו מהלכה. פי' מתוך חומר אהל שיש ברביעית דם שבא מהלכה:

סליק פירקא

פ"ח ב' נזירים שאמר להם אחד וכו' ומירי שהם שותקים שאם היו מכחישים אותו לא היה נאמן כדאיתא בקדושין כל האומר דעד א' בהכחשה לא מהימן: מגלחים ומביאים וכו' לאחר שיכלו ל' יום שלהם: אם אני הוא הטמא קרבן טומאה [ג] שנעשה כבר הוא שלי וקרבן טהרה [שנעשה מכבר] הוא שלך: וסופרים ג) שלשים יום מיום שנדר הב': וקרבן טומאה בספק היינו חטאת העוף הבאה על הספק ואינה נאכלת. מביא חטאת העוף לספק טומאה נזיר ואשם לא מייתי כרבנן דאמרי לעיל והביא חטאתו ולא הביא אשמו מונה. נמצא זה מביא קרבנותיו לחצאי' אם נזיר טהור הוא דעולה ראשונה היתה חובה ועתה הוא מקריב חטאת ושלמים והודו חכמים לדברי בן

הגהות הב"ח

(**ה**) רש"י ד"ה איבעיא וכו' דנין כאן ק"ו היכי: (**ב**) ד"ה אמר רבה וכו' אלא תרי הס"ד ותיבות בועל ונבעלת נמחק:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ופוסרין שלשים יום. עיין זה שיין לקמן דף נא ע"ב:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א) רש"י ד"ה אמר רבה וכו' הלי בלבד וכו' אלא תרי כסועה לליכא אלא תרי בועל ונבעלת כל"ל: **ב**) תוד"ה עצם וכו' מה שהוא מטמא על כל אדם באהל וכו' כל"ל מ"מ: **ג**) ד"ה ופוסרים וכו' וקרבן טומאה בספק. כ"ב עי' מ"מ:

מוסף רש"י

עצם כשעורה הלכה וכו'. שהיה ר"ע דן קל וחומר מניין לרביעית דם המת שהנזיר מגלח על אהלה, ק"ו מה עצם כשעורה שאינו מטמא באהל נזיר מגלח על מגעו ומשאו, רביעית דם שמטמאה באהל, דמתיב ועל כל נפש מת לא יבא, אינו דין שהנזיר מגלח עליה, ואמר ליה רבי אליעזר עקיבא עצם כשעורה הלכה למשה מסיני שיהא נזיר מגלח עליה ורביעית דם אתה בא ללמוד ממנה בק"ו ואין דנין קל וחומר מהלכה, דלא ניתנה תורה שבעל פה לדרש בי"ג מדות (שבת קלב.) אלא: עצם כשעורה שהנזיר מגלח על מגעה ומשאה הלכה למשה מסיני ואין כתוב בתורה, ורביעית דם אתה בא ללמוד ממנה בק"ו ואין דנין ק"ו מהלכה אלא מדבר הכתוב בתורה (פסחים פא:). הדרן עלך כהן גדול

ז) דיוקו זה קובב על פיפא דסופרים ל' יום שניים ומביאין קרבן טהרה וכו'. ב) דבור זה שייך למתני' דלקמן (דף נא ע"ב) בתא אחד מהן וכו' דהתם מביאין קרבן טומאה מספק וע"ז קובב יהולך דברי רביני ועי' בגליון הש"ס.